

PANORAMA

GEILLUSTREERD
-:- WEEKBLAD -:-

UITGAVE VAN A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: DOEZASTRAAT 1 -:- TELEFOON INTERCOMMUNAAL 1 -:- LEIDEN

PRIJS BIJ NUMMERVERKOOP 10 CENT, VOOR BELGIË 20 CENTIEMEN

HET STADION TE AMSTERDAM

JOHN COUCKE.

(foto Bern. F. Eilers)

WAT hebben we er verlangend naar uitgezien! En nu is het er! Hoe vaak hebben we niet gesputterd over de ellendige toestanden bij internationale of andere belangrijke ontmoetingen: dat we tot onze enkels door de modder konden baggeren om naar huis te komen of gedrongen als haringen in 'n vaatje ons door nauwe uitgangen konden wringen om den grooten weg te bereiken, om vervolgens, als een kleverige massa in het stoomtrammetje uit de Meer saamgepakt, lichtelijk murw te Amsterdam te belanden.

Als we dan ook internationale elftallen over kregen, ging het gewoonlijk als bij een van m'n kennissen, die niet zéér rijk behuist is en op 'n kaal houten trap wonend, de gewoonte heeft zich bij eventueele gasten te excuseeren met het gezegde: „Neem me niet kwalijk, zeg, die kale trap, maar nèt gisteren zijn de loopers opgenomen”.

Zoo moesten wij, gastheeren, ons wel excuseeren als bij ontmoetingen de kleedkamers lekten, of er 'n tribune in elkaar ging, of wel als je je duurste plaatsen bezet zag, door den in kruip-door-sluip-door het best getrainden toeschouwer.

Hoe 't dan ook wel moest, bij een ernstige sollicitatie naar de eer, de Olympische spelen óók tusschen onze muren te mogen houden, dat was niet te bevatten. Wie zich even op 'n affiche het opschrift „Olympische spelen in de Watergraafsmeer” indenkt, krijgt daar alleen al buikpijn van, ook zonder natte- of slijkvoeten te halen!

Nu is het een feit, we hebben het vaak gezien, dat spontaan slechts de dingen tot stand komen, die werkelijk rijp zijn voor den tijd, waarin we leven en voor de omstandigheden van de plaats, waar ze moeten worden tot stand gebracht. En daarom is het een verheugend verschijnsel, dat, waar in 1912 (het jaar van de Olympische spelen te Stockholm) de eerste schrede op het pad der overwinning gezet werd, doordat de gemeente Amsterdam aan de toen opgerichte Maatschappij „Het Nederlandsch Sportpark” de beschikking gaf over pl. 9 H.A. grond, we thans in het begin van 1914 de officieele opening kunnen aanschouwen van 'n Sportpark, dat in ontwerp, aanleg, uitwerking niet voor het buitenland behoeft onder te doen, en geheel is voortgekomen uit eigen initiatief en door eigen krachten!

De oorspronkelijke gedachte was een vereniging te stichten en door contributie en giften een en ander voor elkaar te krijgen. Dat was de Vereniging „Amsterdamsch Sportterrein” en ze was voortgekomen uit de noodzakelijk-

heid de bij ons zoo bloeiende voetbalsport een waardig home te geven, waar zonder gevaar voor de euvelen bovengenoemd, groote wedstrijden konden plaats hebben. Daar moesten dan tegelijkertijd ook Athletiek-wedstrijden kunnen plaats hebben, teneinde een en ander renderend te maken.

De heer John Coucke, hart en ziel van de beweging en thans volijverig Secretaris van de daaruit voortgekomen Mij. „Het Nederlandsch Sportpark”, heeft mij een en ander verteld.

U kent natuurlijk den heer John Coucke, den Sport-redacteur van het dagblad „De Telegraaf” en den man, die, waar het er op aan komt de balans ergens ten voordeele van een of ander sportief ondernemen te doen overslaan, niet aarzelt heel zijn gewicht ten gunste daarvan in de schaal te leggen. En dat gewicht is vrij aanzienlijk; vandaar dat dan ook geen ondernemen geslaagd kan heeten, zonder zijn krachtdadige medewerking. Op z'n bureau hebben we toen samen 'n beetje gepraat.

Het was den heer C. J. K. van Aalst, die zeer vóór het plan ingenomen, ons den eerst ingeslagen weg afraadde en ons zijn steun en medewerking toezei, mits

C. J. K. VAN AALST.

(foto Wegner & Matta).

er een Naamlooze Vennootschap van gemaakt werd. Daartoe moest een beraming worden gemaakt van het benodigde kapitaal en die kwam op 3 ton. In Maart 1912 waren, dank zij mede den steun van vele steunpilars van den Amsterdamschen handel en van de Sportbonden, de gelden bijeen en kon men met de plannen zee-in, zelfs was nog méér geld beschikbaar, maar hoewel later gebleken is, dat er meer nodig was, werd toen een begin-kapitaal van méér dan drie ton niet gewenscht, en moesten zelfs bijdragen geweigerd worden.

Verder vertelde hij, hoe eerst plannen waren gevraagd bij verschillende architecten, maar hoe ten slotte toch besloten werd 'n prijsvraag uit te schrijven. In de Jury daarvoor zaten de heeren Berlage, Posthumus Meyes, Leliman, en voor het sportieve gedeelte de heeren Baron van Tuyll van Serooskerken, de voorzitter van het Olympisch Comité en Jasper Warner, voorzitter van den N. V. B. Onder de drie en twintig ingekomen prijsvragen werd het ontwerp van „Bernardus” aangenomen, en dit bleek te zijn van den heer Harry Elte, die ook reeds behoorde tot hen, tot wie de Raad van Beheer zich vroeger reeds had gewend.

De heer Elte is toen met den heer Coucke samen eens 'n kijkje in Engeland gaan nemen. De stadions van Stockholm en Berlijn waren hun bekend en uit dit gezamenlijk pogen is het thans bestaande Stadion verzezen.

Thans woont het aan den Amstelveenschen weg en wie 'n weinig thuis is in deze buurt — ik zeg dit zonder eenige bijbedoeling — kent het forsche en krachtig opgezette bouwwerk, welks vier groote hoektorens, als die van 'n burcht van weleer, waken over de rust van dit sportmonument. De grootte ervan, welke die van het Berlijnsche stadion evenaart en die van Stockholm overtreft, beslaat 3 H.A. Het rust op 2800 palen, zoodat er geen vrees bestaat, dat je er natte voeten haalt. Door een der groote poorten binnentredend, ligt vreedzaam het vlakke, groene grasveld te midden der amphitheaters. Rechts in de lengte ligt 'n overdekte tribune, waarin 30 loges en 4000 zitplaatsen waarvan de onderste zich op 2 M. 75 van den grond bevinden. Er tegenover een onoverdekte met 4500 zitplaatsen. In de breedte zijn de staanplaatsen, voor ongeveer 8000 personen plaats biedend. Als men weet, dat bij de laatste wedstrijden een 22.000 toeschouwers aanwezig waren, dan kan men zich aan de hand der foto's een klein idee vormen van de „duizendenkoppige menigte”.

Onder de overdekte tribune zijn de kantoren der Maatschappij, de kleedlokalen met douches voor de spelers, en alles wat daarbij maar eenigszins tot hun comfort dienen kan. Ook is er — en wij brengen hulde — een werklokaal voor de pers met telefonische en zelfs — on fait cequ'on peut! — telegrafische verbinding.

Een overdekte wandelgang van zestig meter lengte bevindt zich ervoor. De trappen, die toegang geven tot de tribunes, zijn aan de achterzijde aangebracht, terwijl zich onder aan iedere trap de ververschingslokalen en toiletten bevinden. Alles op flinke, ruime schaal en van goed licht en aangenaam aandoende versieringen voorzien.

Deze ietwat droge opsomming is wel noodig om 'n idee te geven van het werkelijk grootsch bouwwerk.

Wandelend echter op den begrinden weg rond het veld, onder de hooge muren en de oprijzende torens door, geeft dit moderne veld den indruk van kracht, en gedegenheid, van ruimte, licht en vrijheid, die voor 'n sportterrein noodig is. Zoo ergens, moet hier de gedachte in de eerste plaats gericht zijn op een gezond en krachtig voortbouwen op stevige basis, tot welk pogen hier wordt opgewekt.

Achter het oostelijk amphitheater zijn verder de 8

HARRY ELTE.

(foto Jac. Vetter).